

Advies : Quickscan flora en fauna De Buskes
14 te Diessen

Datum : 30 september 2014
Opdrachtgever : Elings i.o.v. Timmermans Logistics
Ter attentie van : Mevrouw Leonie van Beek
Projectnummer : 211x07225
Opgesteld door : Reinoud Vermoolen

Bij ruimtelijke planvorming en ingrepen is het verplicht om een toetsing aan de natuurwetgeving uit te voeren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (Quickscan) is een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt helder of het plan niet in strijd is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die is geïntroduceerd in het 'Natuurbeleidsplan' (1990) van het Rijk en op provinciaal niveau in de Verordening Ruimte (Noord-Brabant) is vastgelegd.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte. De EHS is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de EHS. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet regelt de bescherming van planten- en diersoorten en heeft als doel behoud van biodiversiteit. De wet bestaat uit een algemene zorgplicht voor alle in het wild levende inheemse soorten. Daarnaast is er een aantal verbodsbepalingen opgenomen die gelden voor

beschermde soorten, waarbij de beschermingsgraad van de soort bepalend is voor de mate van bescherming.

Zorgplicht houdt in dat een initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade op aanwezige soorten te voorkomen, of zo veel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkomen van verontrusting in kwetsbare perioden (winterslaap, voortplantingstijd en afhankelijkheid van jongen). De zorgplicht geldt overal in Nederland, voor alle planten en dieren, ook als er een vrijstelling of ontheffing is verleend.

De verbodsbepalingen gelden voor beschermde soorten en hun vaste rust- en verblijfplaatsen. Beschermde soorten zijn aangewezen in 3 tabellen, te weten: algemene beschermde soorten in tabel 1, overige soorten in tabel 2, en zwaar beschermde soorten in tabel 3. Verder zijn alle vogels en hun bewoonde nesten beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit tabel 2 en tabel 3, en met vogels. Voor vogels is een lijst opgesteld van jaarrond beschermde nesten, en vogels waarbij inventarisatie gewenst is. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor soorten uit tabel 1 een vrijstelling voor de verbodsbepalingen.

Als er in het plangebied beschermde soorten voorkomen die niet onder de vrijstelling vallen, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet en de planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het ministerie van LNV van september 2009. Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 22 september 2014 door een ecoloog¹ van BRO een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke standplaatsen van beschermde planten en verblijfplaatsen van dieren zijn onderzocht. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals provinciale natuurgegevens, algemene verspreidingsatlassen en enkele internet-sites (www.telmee.nl en www.waarneming.nl). Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten op de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt langs de noordrand van de bebouwde kom in Diessen in de gemeente Hilvarerbeek (provincie Noord-Brabant). Het betreft een transportbedrijf aan De Buskes nr. 14. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn 140,2-388,0². De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande figuur (figuur 1).

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

² De getallen staan respectievelijk voor de x-coördinaat en de y-coördinaat van de linkerbenedenhoek van het betreffende kilometervak.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omlijnd).

Huidige situatie

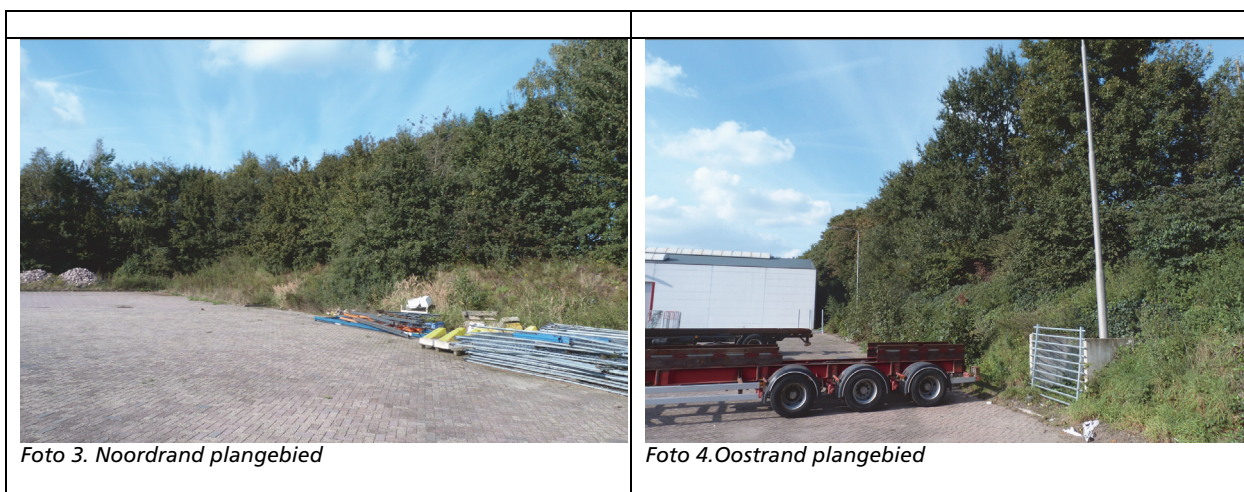
Het plangebied betreft een bedrijventerrein (transportbedrijf) met meerdere distributiehallen en laaddokken. Langs de noord- en oostrand van het plangebied liggen agrarische percelen. Langs de westzijde ligt overig industrieterrein en enkele sportvelden. Langs de zuidrand grenst het plangebied aan een woonwijk en aangelegene percelen. Het grootste, oostelijke deel van het plangebied is verhard. In het westelijk deel van het plangebied ligt een groot graslandperceel alsook een tuingedeelte (met bomen en struiken) rondom het kantoor. Langs de randen van het plangebied, met name op en langs de aarden wal langs de noord- en oostrand, staat opgaande begroeiing van ruigte, struiken en bomen. Oppervlaktewater is buiten een waterelement in de tuin van het kantoor niet aanwezig binnen het plangebied. Voor een impressie van de huidige situatie zie onderstaande foto's.

Foto 1. Graslandperceel westelijk deel plangebied

Foto 2. Verharding midden in plangebied

Toekomstige (geplande) situatie

Het voornemen is om de locatie te herstructureren. Hiervoor worden onder meer de bestaande hallen gefaseerd gesloopt en zal het graslandperceel verhard en bebouwd worden. De opgaande groene randen langs het terrein blijven behouden en worden langs de noordzijde verbreed. Tijdens de sloop van bebouwing direct aangrenzend aan de groene randen kan verwacht worden dat wat vegetatie wordt weggehaald. Bomen zullen hierbij behouden kunnen blijven. Het uitstekende perceel aan de noordzijde (waar waterberging plaatsvindt) blijft eveneens ongewijzigd. Voor de mogelijkheid van een pad langs de noord- en oostzijde worden geen (dikkere) bomen gekapt. Bestaande groenstructuren in het zuidwestelijke deel van het terrein worden tevens uitgebreid en landschappelijk ingepast. Voor een impressie van de toekomstige situatie zie onderstaande afbeelding (figuur 2).

Figuur 2. Inrichtingsschets plangebied.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Kemperland-West, ligt op minder dan een halve kilometer van het plangebied. Daarnaast bevindt zich het Natura2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen eveneens nabij het plangebied. Gezien de afstand tot en de aard van de geplande ontwikkeling, kan een negatief effect op de voor het Natura2000-gebied aangewezen soorten en habitattypen niet op voorhand uitgesloten worden. Met de uitbreiding wordt een toename van het aantal verkeersbewegingen verwacht, dat kan resulteren in een toename van stikstofdepositie in omringende Natura2000-gebieden. Nagenoeg alle aangewezen habitattypen en habitatsoorten voor bijv. Kemperland-West zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor stikstofdepositie aangezien dit een vermestende werking heeft.

Op basis van de door Agel uitgevoerde stikstofberekeningen voor deze ontwikkeling wordt geen (significant) effect verwacht in de toename van stikstofdepositie. De berekende toename is dermate klein dat deze te verwaarlozen is ten opzichte van de Kritische Depositie Waarden (KDW) van de voorkomende habitattypen. Een negatief effect als gevolg van een toename van stikstofdepositie wordt uitgesloten.

Op basis van de voor het plan opgestelde waterparagraaf wordt verwacht dat de ontwikkeling eveneens geen hydrologische veranderingen op omringende Natura2000-gebieden met zich mee

zal brengen. De gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de overige meest voorkomende storende factoren worden op voorhand uitgesloten.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de EHS of Groenblauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Door de ontwikkeling zullen geen wezenlijke kenmerken van de provinciale groenstructuur worden aangetast. In de planvorming voor het gebied hoeft geen rekening gehouden te worden met planologische bescherming van natuurwaarden.

Toetsing Flora- en Faunawet

Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied bestaat grotendeels uit productiegrasland, houtsingels en voedselrijke ruigtevegetatie. Tijdens het veldbezoek zijn hierin geen beschermde soorten planten aangetroffen. Het gaat om voedselrijke vegetatie van algemeen voorkomende soorten waarin het voorkomen van beschermde vaatplanten redelijkerwijs uit te sluiten is. Negatieve effecten voor vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele algemeen beschermde diersoorten van tabel 1 (zoals bosspitsmuis, mol, egel en konijn). Voor strenger beschermde soorten zoals de in de omgeving voorkomende eekhoorn (tabel 2), vormen de groene randen van het plangebied en de tuin geschikt habitat.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en Faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Voor eekhoorn zal in de toekomstige situatie geen geschikt habitat verloren gaan. Indien voor de uitbreiding en ontwikkeling van een wandelroute een enkele (dikkere) boom gekapt zal moeten worden, zal de boom voorafgaand aan de kap geïnspecteerd dienen te worden op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van eekhoorn.

Vleermuizen

Het plangebied leent zich voor de aanwezigheid van vleermuizen. De groene randen van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Het aantal dikkere bomen in de houtsingels en de tuin is beperkt, het is echter niet uitgesloten dat in enkele bomen geschikte holten aanwezig zijn die als verblijfplaats kunnen dienen voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn de te slopen productiehallen en gebouwen binnen het plangebied zorgvuldig geïnspecteerd op de aanwezigheid van eventuele potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens de inspectie zijn geen geschikte invliegopeningen dan wel geschikte kruipruimten vastgesteld. Het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing wordt dan ook uitgesloten.

Effectenbeoordeling

De groene randen en de tuin binnen het plangebied kunnen onderdeel uitmaken van foerageergebied, vliegroutes en vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de toekomstige situatie zullen deze delen van het plangebied uitgebreid worden, negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen worden dan ook uitgesloten. Indien voor de uitbreiding en ontwikkeling van een wandelroute een enkele (dikkere) boom gekapt zal moeten worden, zal de boom voorafgaand aan de kap geïnspecteerd dienen te worden op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele vogels waargenomen waaronder buizerd, zwarte roodstaart, houtduif en tjiftjaf. Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen. Binnen het plangebied kunnen diverse algemene vogelsoorten broeden in de ruigtevegetatie, struiken en bomen. Voor roofvogels zijn geen geschikte takkennesten aangetroffen in de aanwezige bomen. In de te slopen bebouwing zijn geen geschikte nestlocaties voor soorten als huismus en gierzwaluw aanwezig. Hiermee wordt de aanwezigheid van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (uitgezonderd categorie 5) uitgesloten. Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het foerageergebied van in de omgeving broedende soorten als buizerd.

Effectenbeoordeling

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de vegetatie binnen en nabij de uitvoeringslocaties ongeschikt gemaakt te zijn door bijv. het verwijderen van struiken en ruigtevegetatie buiten het broedseizoen. Hierdoor wordt het risico op overtreding van de Flora- en faunawet sterk vermindert. Indien alsnog een broedende vogel wordt aangetroffen op een locatie waar werkzaamheden gepland zijn, dient te worden gewacht totdat alle jongen het nest verlaten hebben.

Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels zoals buizerd, hollenbroeders en gebouw bewonende vogelsoorten zoals huismus en gierzwaluw. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten') zoals zwarte roodstaart.

Van de categorie 1 t/m 4 soorten bevinden zich geen nesten binnen het plangebied. Verwacht wordt dat met de toekomstige inrichting ook geen essentieel van belang zijnde foerageergebied verloren gaat van mogelijk in de omgeving broedende soorten van categorie 1 t/m 4 (zoals buizerd). Voor zwarte roodstaart (categorie 5) zal voldoende geschikt broedbiotoop binnen het plangebied voorhanden blijven. Een negatief effect voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten wordt dan ook uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig waarin de aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën kan worden verwacht. De groene randen langs het plangebied kunnen wel deel uitmaken van het landhabitat van amfibieën die voortplantingsplaatsen hebben in watergangen in de (directe) omgeving van het plangebied. Buiten deze randen kan binnen het plangebied hooguit een enkel (zwervend) exemplaar aangetroffen worden

van een algemeen beschermde soort (tabel 1) zoals gewone pad. Beschermde soorten reptielen worden op basis van het aangetroffen ongeschikte habitat niet verwacht voor te komen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

De groene randen langs het plangebied blijven behouden en worden voor een groot deel zelfs uitgebreid. Met het eventueel weghalen van wat vegetatie ten behoeve van het slopen van bebouwing worden geen negatieve effecten verwacht. Mocht tijdens werkzaamheden een (zwerend) exemplaar aangetroffen worden dan geldt wel de zorgplicht. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn echter geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied weinig waarde door het ontbreken van geschikt habitat. Het voorkomen van strenger beschermde ongewervelde soorten (tabel 2 en 3) is met voldoende zekerheid uit te sluiten omdat dergelijke soorten zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen.

Conclusie en aanbevelingen

- Het plangebied vormt gedeeltelijk geschikt leefgebied (de groene randen) voor de eekhoorn. In de toekomstige situatie zal geen geschikt habitat verloren gaan. Indien voor de ontwikkeling van een wandelroute een enkele (dikkere) boom gekapt zal moeten worden, zal de boom voorafgaand aan de kap geïnspecteerd dienen te worden op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van eekhoorn.
- De groene randen en de tuin binnen het plangebied kunnen onderdeel uitmaken van foerageergebied, vliegroutes voor vleermuizen. Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in de te slopen bebouwing worden uitgesloten. Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen wel aanwezig zijn in (dikkere) bomen in de houtsingels en tuin. In de toekomstige situatie zullen de groene randen en de tuin binnen het plangebied uitgebreid worden, negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen worden dan ook uitgesloten. Indien voor de ontwikkeling van een wandelroute een enkele (dikkere) boom gekapt zal moeten worden, zal de boom voorafgaand aan de kap geïnspecteerd dienen te worden op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holten.
- Over het algemeen zijn nesten van de meeste soorten vogels uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Door de werkzaamheden zoals kap van bomen buiten de broedperiode (hier globaal begin maart- half juli) uit te voeren, wordt het risico op overtreding van de Flora- en Faunawet voor deze vogelsoorten sterk verminderd. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden dient de vegetatie binnen en nabij de uitvoeringslocaties ongeschikt gemaakt te zijn door bijv. het kappen van bomen en verwijderen van struiken en ruigtevegetatie buiten het broedseizoen.
- Van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) bevinden zich geen nesten binnen het plangebied. Verwacht wordt dat met de toekomstige inrichting ook geen essentieel van belang zijnde foerageergebied verloren gaat van mogelijk in de omgeving broedende soorten (zoals buizerd). Voor zwarte roodstaart (categorie 5) zal voldoende geschikt broedbiotoop binnen het plangebied voorhanden blijven. Een negatief effect voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten wordt dan ook uitgesloten.

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn echter geen specifieke maatregelen nodig voor grondgebonden zoogdieren en amfibieën.